अथाप्यस्यां ताद्धितेन कृत्स्नवन्निगमा भवन्ति । गोभिः श्रीणीत मत्सरमिति पयसः । मत्सरः सोमो मन्दतेस्तृप्तिकर्मणो मत्सर इति लोभनामाभिमन्न एनेन धनं भवति । पयः पिबतेर्वा प्यायतेर्वा । क्षीरं क्षरतेर्घसेर्वेरो नामकरण उशीरमिति यथा । अंशुं दुहन्तो अध्यासते गवीत्यधिषवणाचर्मणः । अंशुः शमष्टमात्रो भवत्यननाय शं भवतीति वा । चर्म चरतेर्वोच्चृत्तं भवतीति वा । अथापि चर्म च श्लेष्मा च । गोभिः संनद्धो असि वीलयस्वेति रथस्तुतौ । अथापि स्राव च श्लेष्मा च । गोभिः संनद्धा पतति प्रसूतेतीषुस्तुतौ । इयापि गौरुच्यते गव्या चेन्नाद्धितमथ चेन्न गव्या गमयतीषूनिति ॥ ५ ॥

वृक्षेवृक्षे नियतामीमयद्धौस्ततो वयः प्र पतान्पूरुषादः ।

वृक्षेवृक्षे धनुषिधनुषि वृक्षो व्रश्चनाद्वृक्ष्वा क्षां तिष्ठतीति वा । क्षा क्षियतेर्निवासकर्मणः । नियतामीमयद्धौः शब्दं करोति मीमयतिः शब्दकर्मा । ततो वयः प्रपतन्ति पुरुषानदनाय । विरिति शकुनिनाम वेतेर्गतिकर्मणः । अथापीषुनामेह भवत्येतस्मादेव । आदित्यो ऽ पि गौरुच्यते ॥

उतादः पुरुषे गवि ॥

पर्ववति भास्वतीत्यौपमन्यवः । अथाप्यस्यैको रश्मिश्चन्द्रमसं प्रतिदीप्यते तदेतेनोपेक्षितव्यमादित्यतो ऽ स्य दीप्तिर्भवतीति । सुषुम्नः सूर्यरश्मिश्चन्द्रमा गन्धर्व इत्यपि निगमो भवति । सो ऽ पि गौरुच्यते । अत्राह गोरमन्वतेति तदुपरिष्टाद् व्याख्यास्यामः *) । सर्वे ऽ पि रश्मयो गाव उच्यन्ते ॥ ६ ॥

ता वां वास्तून्युश्मसि गमध्यै यत्र गावो भूरिशृङ्गा अयासः ।
अत्राह तदुरुगायस्य वृष्णः परमं पदमव भाति भूरि ॥

तानि वां वास्तूनि कामयामहे गमनाय यत्र गावो भूरिशृङ्गा बहुशृङ्गा भूरीति बहुनो नामधेयं प्रभवतीति सतः शृङ्गं अयतेर्वा शृणातेर्वा शम्नातेर्वा शरणायोद्गतमिति वा शिरसो निर्गतमिति वायासो ऽ यनाः । तत्र तदुरुगायस्य विष्णोर्महागतेः परमं पदं परार्ध्यस्थमवभाति भूरि । पादः पद्यतेस्तन्निधानात्पदं पशुपादप्रकृतिः प्रभागपादः प्रभागपादसामान्यादितराणि पदानि । एवमन्येषामपि सत्त्वानां संदेहा विद्यन्ते तानि चेत्समानकर्माणि समाननिर्वचनानि नानाकर्माणि चेन्नानानिर्वचनानि यथार्थं निर्वक्त-

*) IV, 25.